

Bruksela, dnia 24.9.2018 r.
SWD(2018) 426 final

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

Sprawozdanie w ramach systemu wczesnego ostrzegania dotyczące Polski

Towarzyszący dokumentowi:

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**w sprawie wdrażania unijnych przepisów dotyczących odpadów, w tym sprawozdania
dotyczącego systemu wczesnego ostrzegania dla państw członkowskich, w przypadku
których istnieje ryzyko nieosiągnięcia celu na 2020 r. w zakresie przygotowania do
ponownego użycia / recyklingu odpadów komunalnych**

{COM(2018) 656 final} - {SWD(2018) 413 final} - {SWD(2018) 414 final} -
{SWD(2018) 415 final} - {SWD(2018) 416 final} - {SWD(2018) 417 final} -
{SWD(2018) 418 final} - {SWD(2018) 419 final} - {SWD(2018) 420 final} -
{SWD(2018) 421 final} - {SWD(2018) 422 final} - {SWD(2018) 423 final} -
{SWD(2018) 424 final} - {SWD(2018) 425 final}

1. Wprowadzenie

Niniejsze sprawozdanie w ramach systemu wczesnego ostrzeżenia jest częścią ogólnego sprawozdania Komisji w sprawie wdrażania przepisów i ma pomóc państwom członkowskim, które mogą nie osiągnąć celu określonego w art. 11 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2008/98/WE, polegającego na osiągnięciu do 2020 r. przygotowania 50% odpadów komunalnych do ponownego wykorzystania/recyklingu. Opiera się ono na wcześniejszym wsparciu udzielonym przez Komisję, aby pomóc państwom członkowskim w przestrzeganiu¹ przepisów UE w dziedzinie gospodarowania odpadami komunalnymi. W ramach tego wsparcia opracowano plany działania² dla poszczególnych państw członkowskich.

Ocena stanowiąca podstawę niniejszego sprawozdania jest wynikiem przejrzystego procesu współpracy z zainteresowanymi państwami członkowskimi oraz dogłębnej analizy aktualnego rozwoju polityki. Objęła ona również szeroko zakrojone konsultacjami z organami odpowiedzialnymi za gospodarowanie odpadami.

Ewentualne działania określone w ramach tego procesu opierają się na istniejących najlepszych praktykach, a ich celem jest pomoc państwom członkowskim w osiągnięciu celu na 2020 r. w odniesieniu do przygotowania odpadów komunalnych do ponownego wykorzystania/recyklingu. W związku z tym działania koncentrują się na środkach politycznych, które można zastosować w perspektywie krótkoterminowej. Należy je postrzegać jako uzupełniające względem zaleceń zawartych w planach działania, które sporządzono w ramach poprzednich działań służących propagowaniu przestrzegania przepisów oraz zaleceń sformułowanych wskutek przeglądu wdrażania polityki ochrony środowiska³.

2. Najważniejsze ustalenia

Według informacji przekazanych Eurostatowi współczynnik recyklingu odpadów komunalnych (w tym kompostowania) w 2016 r. w Polsce wynosił 44%, natomiast współczynnik składowania odpadów wynosił 37%. Jednakże na potrzeby zapewnienia weryfikacji zgodności z celem Polska zdecydowała się zgłosić⁴ wskaźnik recyklingu dla czterech frakcji odpadów komunalnych – papieru, tworzyw sztucznych, metalu i szkła – który w 2015 r. wynosił 27%. W oparciu o analizę dotychczasowej i w wiążący sposób zaplanowanej polityki w dziedzinie gospodarowania odpadami oraz biorąc pod uwagę dotychczasowe wyniki Polski, uznaje się, że istnieje ryzyko, że Polska nie osiągnie celu na 2020 r. w odniesieniu do przygotowania 50% odpadów komunalnych do ponownego wykorzystania/recyklingu.

¹ http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/support_implementation_1st_phase.htm

² Plan działania dotyczący Polski:

http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/pdf/PL_Roadmap_FINAL.pdf

³ http://ec.europa.eu/environment/eir/country-reports/index2_en.htm

⁴ Zgodnie z decyzją Komisji 2011/753/UE państwa członkowskie mogą wybrać inną metodę niż ta, którą posługuje się Eurostat w celu obliczenia współczynnika recyklingu i weryfikacji zgodności z celem 50% recyklingu odpadów komunalnych do 2020 r.

W wyniku oceny⁵, która stanowi podstawę sprawozdania w ramach systemu wczesnego ostrzegania, stwierdzono, że:

- selektywna zbiórka odpadów nadających się do recyklingu nie jest jeszcze w pełni skuteczna;
- brakuje zachęt gospodarczych skłaniających gospodarstwa domowe do segregacji odpadów;
- systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta w Polsce nie funkcjonują skutecznie; oraz
- niektóre zastrzeżenia co do jakości danych dotyczących odpadów podważają wiarygodność zgłoszonych do Eurostatu wysokich współczynników recyklingu.

Poniższa tabela zawiera wykaz możliwych działań służących wsparciu wysiłków Polski na rzecz poprawy efektywności gospodarowania odpadami.

PRZEGLĄD MOŻLIWYCH DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU POPRAWĘ EFEKTYWNOŚCI
Rozszerzona odpowiedzialność producenta za odpady opakowaniowe
<ol style="list-style-type: none">1) Usprawnienie systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta w zakresie opakowań oraz dostosowanie do ogólnych minimalnych wymogów zmienionej dyrektywy ramowej w sprawie odpadów, przy jednoczesnym zapewnieniu lepszego pokrycia kosztów przez producentów, w tym kosztów związanych z opakowaniami niepoddanymi recyklingowi, których gospodarstwa domowe pozbywają się w postaci odpadów resztkowych.2) Poprawa jakości zgłaszanych danych na temat opakowań wprowadzonych do obrotu.
Zachęty finansowe na rzecz regionalnego egzekwowania celów komunalnych
<ol style="list-style-type: none">3) W miarę zwiększania rocznego celu w zakresie recyklingu dla gmin do 50% w 2020 r., liczba gmin, które go nie osiągną, prawdopodobnie wzrośnie. Korzystne byłoby opracowanie wytycznych Ministerstwa Środowiska dotyczących spójnego stosowania kar pieniężnych w przypadku nieosiągnięcia celu, aby zapewnić odstraszające działanie tych kar.
Wsparcie techniczne dla gmin

⁵ Eunomia Research & Consulting *i in.* (2018) „Study to identify Member States at risk of non-compliance with the 2020 target of the Waste Framework Directive and to follow-up phase 1 and 2 of the compliance promotion exercise. The early warning report: Poland.” (Badanie w celu identyfikacji państw członkowskich, w przypadku których istnieje ryzyko nieosiągnięcia celu określonego w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów na 2020 r., oraz na potrzeby działań następczych w związku z fazami 1 i 2 działania służącego propagowaniu przestrzegania przepisów. Sprawozdanie w ramach systemu wczesnego ostrzegania: Polska).

4) Opracowanie na poziomie krajowym systemu, który zapewni gminom wsparcie techniczne, szczególnie w następujących obszarach:

- a.** wybór usług zbiórki;
- b.** zamówienia publiczne na usługi;
- c.** zarządzanie usługami;
- d.** kampanie informacyjne;

w połączeniu z aktywną wymianą dobrych rozwiązań i praktyk, które mogą poprawić efektywność pod względem ograniczenia kosztów i poprawy wyników.

5) Badania (np. poprzez ankietę) nad najlepszymi praktykami i monitorowaniem wdrożenia przez gminy obowiązku sortowania, uzyskanie informacji zwrotnych na temat wyzwań i barier oraz opracowanie narzędzi do wspierania gmin.